

ضعف ها و قوت های تبیین دفاع مقدس به روایت رزمندگان

ناگفته ها از دفاعی تا همیشه مقدس

گزارش روز

فرزانه شهنام روزنامه نگار

همه اش پنجاه و چند دقیقه طول کشید؛ صحبت های رهبر معظم انقلاب در دیداری که با سال های پیش تفاوت هایی داشت؛ از تعداد مدعوین خانم و آقا گرفته تا مجری مراسم، ترکیب سنی مهمانان و... . سوای این ها که از دیدار چند روز پیش رهبر معظم انقلاب با پیشکسوتان و فعالان دفاع مقدس جلسه ای متفاوت ساخته بود، باید به محتوای صحبت های ایشان نیز اشاره کرد که پر از نکات ریز و درشت بود مثل همیشه. شاید بهترین تحلیل کننده این صحبت ها کسانی باشند که در میدان هستند و عرصه را خالی نکردند؛ هم در روزهای پر التهاب جنگ تحمیلی که جوان تر بودند، هم این روزها که پختگی میان سالی را سپری می کنند و دغدغه گفتن از ناگفته های جنگ برای قشرهای مختلف را دارند. سه چهره ای که با همه مشغله های هفته دفاع مقدس با ما هم کلام می شوند، با استناد به صحبت های اخیر رهبر معظم انقلاب، دل سوزانه از ضعف ها و قوت های این عرصه برپایمان می گویند.

خوب هست، کافی نه

حمید جهانگیر فیض آبادی

جایاز، نویسنده و راوی دفاع مقدس

فیلم، سریال، کتاب و سخنرانی، همه شان قبول، اما با همه مهارایی که انجام شده است، ما همچنان مسئله داریم؛ هم در بیان دستاوردهای دفاع مقدس که از آن سال ها شروع شد و اکنون به اوج خود رسیده است و هم در تبیین صحبت های رهبر معظم انقلاب.

با وجود جلسات روایتگری که در طول سال با قشرهای مختلف دارم، نقطه ضعفمان در تبیین این دستاوردها را بیشتر از همیشه در ایام اغتشاش های پارسال دریافت کردم. در همان ایام، بیست و چند بار در جمع نوجوان ها حاضر شدم و چهره به چهره با هم گفت و گو کردیم. عمده تمرکز دشمن روی آن ها بود، چون نه بچه هستند و نه بزرگ و باید دیده. نه دوران انقلاب و جنگ را دیده اند و نه آن چنان که باید از عمق و پشت پرده مسائل سیاسی با خبرند. بی خبر بودند از روزگار جنگ که تحریم می شدیم برای خرید حداقل امکانات نظامی و از شرایط امروز که تحریم هستیم برای فروش تسلیحاتی که خودمان تولید کرده ایم، شبهه های شان پرنگتر از بود. مثلاً به پرآید و ضعف هایش استناد می کردند و از ارس ۱ و ۲ و سفیر و مشتری های پروپاقرص خارجی شان بی خبر بودند.

چند دقیقه ای که از سوال و جواب هایمان می گذشت، اذعان می کردند به اینکه این چیزها را تابه حال نشنیده بودند. حق داشتند که ندانند، رسانه بیگانه که این چیزها را نمی گوید. این ضعف داخلی را بگذارد کنار نکته دیگری که در صحبت های اخیر رهبر معظم انقلاب بود و آن راتابه حال با این صراحت از ایشان نشنیده بودم؛ اینکه جوان های امروز مثل جوان های دوران دفاع مقدس می توانند تمام مشکلات کشور را حل کنند، اما این جوان گرایی و ارتباط مستمر با این قشر از سوی مسئولان جدی گرفته نشده است. اگر این طور می شد، شاهد گسست نسلی، باور کردن دروغ های رسانه های بیگانه و اتفاقات پارسال نبودیم.

تصویر ذهنی تان کامل می شود اگر عامل دیگری به نام نفوذ را هم به شبکه دلایل یاد شده اضافه کنید، عاملی که در دوران دفاع مقدس و تا خط مقدم بود و سرنوشت عملیاتی مثل کربلای ۴ را تغییر داد. امروز هم وجود دارد و از آن ضربه می خوریم، هر چند که با هم افزایش دستگا های اطلاعاتی کمتر شده است.

معنی صحبت های من این نیست که هیچ کاری در عرصه تبیین انجام نشده است. اگر نشده بود که در سالگرد اغتشاش های پارسال، شاهد غلبه نشینی نوجوان ها و جوان ها از همراهی با بیگانه ها نبودیم. تا پیش از آن، کسانی که در این زمینه وظیفه داشتند، به خواب رفته بودند انگار و خودشان را از نسل جوان جدا کرده بودند و با بروز ناآرامی ها فهمیدند که چه خطری از بیخ گوش کشور گذشته است. حواسشان جمع شد و در دبیرستان ها، دانشگاه ها و رسانه های داخلی فعال شدند. مخاطب هم متوجه شد که از باغ سبز و سرخی که رسانه های بیگانه نشان می دهند، میوه و عده های داده شده عاید نمی شود.

فیلم، سریال، کتاب و سخنرانی، همه شان قبول، همه این کارها انجام شده است، اما موضوع بر سر این است که باید خیلی بیشتر بشود، هم از صد برابر شدن آنی که رهبر معظم انقلاب اشاره کردند.

کاستی در هر ۴ مورد

محمد غفاری

رزمده، مدرس دانشگاه و معاون اسبق استانداری خراسان رضوی

از چه چیزی دفاع شد؟ مدافعان چه کسانی بودند؟ مهاجمان چه کسانی بودند؟ دستاوردهای این دفاع چه بود؟

چهار بعد بسیار مهمی که در صحبت های اخیر رهبر معظم انقلاب در جمع پیشکسوتان و فعالان دفاع مقدس بیان شد، همین ها بود. اگر از من بپرسید که در تبیین کدام یک از این عرصه ها ضعف داشته ایم، می گویم در هر چهار مورد. مخاطب را هر بد الهی سیاسی تعیین شده در این دیدار، احاد جامعه هستند، از پیشکسوتان جهاد و شهادت گرفته که با تلاش بسیار بیشتر از گذشته باید برای روشننگری درباره اضلاع گوناگون دفاع مقدس وارد میدان شوند تا جوان هایی که لازم است برای شناخت ابعاد گوناگون دفاع مقدس تلاش کنند.

اعتقاد دارم که اگر همین چهار بُعد در قالب های گوناگون در دروس مدارس جای گرفته بود و اگر درواقع، نه از روی بی دردی و از سر رفع تکلیف، در دانشگاه ها تدریس و تبیین می شد، امروز دیگر در کانون های حضور نوجوانان و جوانان با انبوه چالش های سیاسی و فرهنگی روبه رو نبودیم. اجازه بدهید راحت تر و صریح تر حرف بزنم. وقتی مسئولان دانشگاه به بنده نوعی به عنوان مدرس می گویند که اسم درس دفاع مقدس را بنویس و اگر خواستی در قالب درس های دیگر از دفاع مقدس برای دانشجویان بگو، چه معنایی در ذهنتان تداعی می شود؟

شمارا را رجاع می دهم به این بخش از صحبت های رهبر معظم انقلاب که فرمودند: «سی و چند سال از جنگ می گذرد. ما در این سی و چند سال خیلی تهاجم داشتیم، خیلی فتنه انگیزی داشتیم، در بخش های مختلف. خیلی هایش را احاد مختلف مردم توجه نکردند، لکن داشتیم؛ بعضی هایشان هم جلو چشم همه بوده که شما در سال های مختلف مشاهده کردید. همه این فتنه ها در مقابل ملت ایران ناکام ماند؛ چرا؟ چون ملت ایران فرهنگ مقاومت را در خود نهادینه کرده. این سی و چند سال نهادینه شدن فرهنگ مقاومت در کشور ناشی از مقاومت هشت ساله دفاع مقدس است.» معنی این صحبت این است که امروز همه ما داریم از صدقه سر دفاع جانانه آن روز نفس می کشیم. پس چرا با این حجم از بی توجهی مواجهیم؟ اجازه بدهید بعد از سال ها فعالیت در عرصه سیاسی، فرهنگی و دانشگاهی، قاطع به شما بگویم که اگر فقط همین چهار بعد از ابعاد دفاع مقدس را درست تبیین کرده بودیم، امروز دیگر در جامعه شاهد شباهت و رفتارهایی مثل ادبیات طلبکارانه با رزمندگان و ایثارگران نبودیم. حداقل این بود که در برخی مراکز دانشگاهی و حتی حوزوی، جای قاتل و شهید عوض نمی شد.

کم گذاشته ایم

عباس آرانیان

رزمده و مدیر انجمن راویان فتح

ما اجرای آن جوان و جمله اش را که به یکی از راویان دفاع مقدس گفته بود، شنیده اید؟ همان که در دیدار اخیر پیشکسوتان دفاع مقدس با رهبر معظم انقلاب نیز بیان شد. جوان در اغتشاشات پارسال دستگیر و با عفو آزاد شده بود. در جریان یکی از سفرهایش در قالب راهبان نور، با راوی مواجه می شود و وقتی حقایق را از زبان این پیشکسوت دفاع مقدس می شنود، اعتراض را به اینکه چرا تا حال این ها را نگفته بودید، این طور بیان می کند: «خیلی نامردید!»

تجربه راویانی که با ما همکاری می کنند نیز دقیقاً همین را می گوید. ما یعنی انجمن راویان فتح، که تشکیلی مردمی هستیم و با هفتصد راوی آموزش دیده در مشهد و شهرستان ها فعالیت می کنیم. آن ها به واسطه جنس کارشان با قشرهای مختلف ارتباط دارند و بازخوردهایی که از جلساتشان به ما منعکس می کنند، حاکی از نیازی است که رهبر معظم انقلاب در این سال ها مکرر به آن اشاره و تأکید کردند؛ تبیین.

ما در کنار سایر تربیون دارها، خودمان را بخشی از جامعه مخاطب صحبت های ایشان می دانیم که در مجموع برای تبیین کم گذاشتیم. در جریان اغتشاش های پارسال، فقط در یکی از مناطق آموزش و پرورش مشهد که اوضاعش ملتهب بود و بهتر است نام آن را به امانت نگه دارم، هشتاد راوی ما به مدت یک ماه و گاه هر کدامشان تا سه جلسه در روز، گفت و گو و رد و ردو با جوان ها و نوجوان ها داشتند و به سؤالاتشان پاسخ می دادند. عمق شبهاتی که با تبیین می شد پیش نیاید، به حدی بود که به عنوان مثال در یکی از این کلاس ها، چند دختر در اعتراض به حضور راوی، برعکس و پشت به او نشسته و حجابشان را هم برداشته بودند. دقایق پایانی جلسه، اوضاع دگرگون شد، حالت نشست نشان را تغییر داده و مقنعه هایشان را پوشیده بودند. جلسه هم به جای چهل دقیقه، یک و نیم ساعت طول کشیده بود، چون بچه ها حاضر نبودند فضا راترک کنند و می خواستند سؤال و جواب ها با راوی ادامه داشته باشد. چیزهایی که ما در جلسات و گفت و گوهای رودرپیمان با قشرهای مختلف مردم می بینیم، این است که دستاوردهای دفاع مقدس و انقلاب اسلامی به قدر کافی گفته نشده است. چه کسی باید می گفت؟ فعلاً از این سؤال بگذریم و دنبال مقصر و گفتن از واقعیت هایی که به قیای کسی بریخورد، نباشیم، وگرنه جواب معلوم است، همه آن هایی که متولی بودند، از مساجد تا مدارس، دانشگاه ها، ادارات و حتی خود ما کم گذاشته و کم گفته ایم.

صحبت های رهبر معظم انقلاب درباره دفاع مقدس، کلیدواژه زیاد دارد، از گنج جنگ، که باید استخراج شود تا دفاع مقدس به مثابه یک تابلو، «جوان گرایی» در دوران دفاع مقدس که امکان الگو شدن در عصر حاضر را هم دارد، نیاز به فناوری

در اردوهای راهبان نور و... . همه چیز برای استفاده از این ظرفیت ها فراهم است، هم تشکلهای مردمی کارآمد، هم امکانات، هم شناسایی کردن مشکلات و ضعف ها. همت می خواهد و مدیریت جهادی که در برخی عرصه ها کم رنگ شده است.

چشم‌ن روشن

لباس عروست می تواند جای بهتری داشته باشد

«لباس عروست می تواند جایی بهتر از کمند داشته باشد.» این را بانویی می گوید که چندین سال است تلاش می کند گره کوز تجملات را از دواج جوانان باز کند. فاطمه عصار زاده، سال ۱۳۹۰ که عروسی می کند، با ۲۰۰ هزار تومان یک دست لباس عروس برای خودش می خرد و این لباس عروس با برکت تا سال ها بر تن چندین عروس دیگر می نشیند و بار اضافه خرید لباس را از شانه زندگی شان بر می دارد. شیرینی این رسم امانت دادن و شریک شدن در شادی دیگران آن قدر زیر زبان فاطمه عصار زاده می زند که دلش می خواهد این شیرینی را دیگران هم بچشند و آن ها را به این کار ترغیب می کند. از همان جا هم پویش «آینه شمعدون» به ذهنش می رسد؛ پویشی که فقط به امانت دادن لباس ختم نمی شود و همه ملزومات ازدواج مثل لباس نامزدی، مجلسی، تاج، کیف، کفش، کت وشلوار داماد و دیگر ملزومات عروسی به صورت رایگان به زوج های جوان امانت داده می شود تا در مخارج جشنشان صرفه جویی کنند. این طور هم نیست که طرح صرفاً مخصوص نیازمندان باشد؛ همه می توانند از این طرح استفاده کنند.

بعد از آن نیت دلی و امانت دادن لباس عروس، خودش حالا به جایی رسیده است که چندین شعبه در شهرهای مختلف مثل ملایر، زابل، بندرانزلی و شیراز می چرخاند و این کار خیر را در آن شهر ها دنبال می کند. گاهی لباس های امانتی از آن ور آب می رسند و ایرانی هایی که در کشورهایی مثل اتریش، لبنان، ترکیه، انگلیس و... ساکن هستند، بعد از آشنایی با این پویش لباس عروسشان را در اختیار این مجموعه می گذارند و به قول فاطمه عصار زاده، صدایشان در تشویق از دواج آسان جهانی می شود.

بافرهنگ

باشیم

وزارت انسان سازی را دریابیم!

این روزها هم زمان با شروع سال تحصیلی جدید، کلبی مربوط به یکی از مدارس کرمان در فضای مجازی دست به دست می شود که واقعا تعجب انگیز و تأسف آور است؛ موسیقی عجیب و غریب با متن ۱۸+ و رقص دانش آموزان در فضای مدرسه ... . البته در سالیان قبل هم شاهد نشر چنین کلیپ هایی بوده ایم. صرف نظر از لزوم ورود جدی و برخورد قاطع آموزش و پرورش با عوامل این قضایا، اجازه بدهید از منظر دیگری هم به این موضوع نگاه می گذارم.

یکی از وزارتخانه های آموزش و پرورش موفق در جهان، مربوط به کشور ژاپن است. کشور ژاپن منابع طبیعی ندارد و اقتصادش مبتنی بر سرمایه انسانی، فناوری پیشرفته، تولید کالا و خدمات کیفی است. بنابراین، انسان و تربیت آن نیز مهم تلقی می شود و در نتیجه، معلم، مدرسه، آموزش، برنامه درسی و هر چه با پرورش و قیمتی ساختن انسان ارتباط دارد، برای آن ها مهم تلقی می شود. مطلوب ترین و رشک برانگیزترین جنبه زندگی معلم ژاپنی این است که او زندگی نسبتاً مرفهی دارد و حقوق بسیار زیادی می گیرد. آموزش معلمان بسیار مهم است تا آنجا که یک معلم تازه کار باید کاملاً با یک معلم با سابقه هماهنگ شود. به همین دلیل، تجربه کودکان هم مسلح در کلاس های مختلف به نحو قابل ملاحظه ای یکسان است (جستاری به آموزش و پرورش ایران و ژاپن، دکتر ابوالفضل بختیاری، ۱۳۹۱).

در کنار توجه زیاد به جایگاه معلم چه از لحاظ ساختاری و سازمان دهی، سطح علمی، اقتصادی و رفاهی، نگاه ویژه ای به مقوله فرهنگی معلم هم صورت می گیرد. بی شک این نگاه دقیق برگرفته از لزوم حفظ و حراست از یکان فرهنگی کشور ژاپن است. چشم بادامی ها، دریافته اند که مهم ترین سازمان برای حفظ زیست بوم فرهنگی شان، آموزش و پرورش و مهم ترین مؤلفه زمینه ساز برای کارکرد صحیح آن، ثبات و آرامش در همه سطوح است.

حال بیا بید نگاه پیر فرزانه انقلاب به آموزش و پرورش را بررسی کنیم: «آموزش و پرورش مهم ترین کار یک کشور است. اگر کشوری نخواهد به عزت مادی، به سعادت معنوی، به سیطره سیاسی، به پیشروی علمی، به آبادانی زندگی دنیا، به هر آرزویی، بخواهد دست پیدا کند، باید به آموزش و پرورش به عنوان یک کار بنیادی، مقدماتی لازم بپردازد.» در کنار همه توفیقات انکارناپذیر و موفقیت آمیز آموزش و پرورش، اجازه بدهید یک سوزن که خودمان را بنیم، عزل و نصب های اتوبوسی، بی معلم ماندن بعضی کلاس ها دست کم در روزهای نخست سال، تغییر معلم بین سال تحصیلی، به کارگیری نیروهایی با تحصیلات نامرتبط و به طور کلی به کارگیری نیروهایی که آموزش های مرتبط در دانشگاه تربیت معلم و دبیری را ندیده اند، کمبود هزاران معلم و دبیر به ویژه دبیر پرورشی، اختصاص بودجه ناکافی و در نهایت نوع نگاه به فرهنگ در این دستگاه، بخشی از مشکلات آموزش و پرورش ماست که می تواند باعث تولید ناهنجاری های فرهنگی در دانش آموزان شود.

صد البته که توجهی به فرهنگ به ویژه در دستگاهی مثل آموزش و پرورش به عنوان دستگاهی زاینده و پویا و نه دستگاهی مصرفی، متأثر از نوع نگاه ملی در سطوح کلان است. اگر قرار بود روزی تعداد وزارتخانه های کشورمان را به سه وزارتخانه کاهش دهیم، باز هم وزارت انسان سازی (آموزش و پرورش + آموزش عالی و فرهنگ) یکی از این سه وزارتخانه ها بود. ما حاضریم هزاران میلیارد تومان بوجه مالی و خون مطهر چنده شهید را صرف جمع کردن اغتشاشات و بلواهای خیابانی، ناهنجاری ها و کج رفتاری های اجتماعی بکنیم. اما حاضر نیستیم با صرف مبالغی بسیار کمتر، به عنوان مثال با استخدام نیروهای زبده فرهنگی، همراه با آموزش های نوین و به روز و مرتبط، از ایجاد بستر چنین بحران هایی جلوگیری کنیم.

در بیشتر رشته ها و تخصص ها می توان با صرف پول و... متخصصان مختلف را از سراسر جهان به کار گرفت؛ اما آیا می توان استاد و معلم متخصص فرهنگ ایرانی از سایر کشورها استخدام کرد؟

وزارت انسان سازی را دریابیم!

شماره

شنبه ۶ مهر ۱۴۰۲
۱۲ رجب الاول ۱۴۴۵
شماره ۴۴۴

۱۳

خبر